

Király Ignác

Családos kérdőjelek a hivatásról

Az élet olyan, mint egy családi ruhásszekrény: időről-időre rendet kell tenni benne. A rendteremtés a fontossági sorrend szerint történik, hogy élhetőbb legyen az élet. A munka végeztével jelentősen csökken az állomány, a főlösleg eltűnik. A megmaradó dolgok áttekinthetőkké lesznek, hozzáférhetőkké, szellősebbekké lesznek. A családos életformában élő embernek maga miatt is, és a vele élők miatt is meg kell állnia, és át kell gondolnia, hogy mire is használja idejét, energiáját akkor, amikor családja minőségi, Istennek tetsző működtetését szeretné. Már maga az átgondolási szándék is, de főként az ezzel járó fáradtság annyi lelki békét és önbecsülő energiamozgósítást jelent, hogy ebben a panaszkodásra hangoztatott világban is létre tudnak jönni a pozitív szemléletű családi, kisközösségi szigetek, amelyek alkalmasak a jézusi követség-, só-, világság-kiüldetés betöltésére.

1. Jézus családképe

Isten előtti felelősséggel Jézus úgy döntött, hogy az otthon stabil, meleg fészke helyett vándortanítói formában teljesíti küldetését. Az a küldetése, hogy szóban és tettben megjelenítse az Isten Országát a Földön. Az ő életke-retre vonatkozó döntése meghatározza eltávolodását anyjától és rokonaitól (Mk 3,31), elidegenedését szülőfalujától (Mk 6,1–6). Döntése értelmében ugyanerre az életformára hívja akkori tanítványait, megtoldva azzal is, hogy ha megbizonyosodtak Isten reájuk vonatkozó akaratáról, akkor ne spekuláljanak arról, hogy mibe kerül ez nekik (Mk 8,34): meleg otthon helyett keresztfelvételre számítsanak. Ez a Jézussal vállalandó sorközösség kijárhat azonban mindenkinek, aki követi őt, mert ez nem az életforma, hanem a küldetésteljesítés következménye. Egyedülállóként vagy házasságban, gyermektelenül vagy gyermekekkel ugyanaz a küldetés, ugyanaz a sorközösség, ugyanaz a jutalom. A radikalizmus nem függ az életformától, az a Jézushoz fűződő hűség megnyilvánulása. Csúfolhatják „eunuch”-nak (heréltnek) az egyedül állót (Mt 19, 12), vállalja és humorral visszavág, amint csúfolhatják „szaporák, mint a nyulak” kitételrel a többgyermekeseket, és ők is vállalhatják ezt jézusi visszavágással: van, aki az Isten Országáért teszi magát „nyúllá”. A lényeg, hogy amivé tesszük magunkat, azt az Ország minél jobb földi megjelentetéséért tegyük.

A nagyon is emberien méricskélő tanítványok „Mit kapunk érte?” (Mk 10,28–30) kérdésére adott „százannyi”-válasz jól mutatja, hogy Jézus az ő életelvéből új emberi kapcsolatokat remél és ígér. Ezen új kapcsolatok nem érintik a házasságot, amelyet Isten kötött egybe (férfi tanítványainak nem is szól a feleség elhagyásáról az Országért: Mt 19,27–29; Lk 18, 28–30). Bármely életformát választjuk, az eszköz Isten Országának megjelenítésére a Földön. A család is eszköz. Az egyedülálló is leállhat a maga gyártotta pótcselekvésekbe menekül-

ve, a családos is leállhat azt gondolván, hogy a család működtetésével már eleget tesz a Jézushoz tartozás követelményeinek. A különösen önmagunkkal szembeni nagy megértést segít radikalizálni az, ahogyan Jézus reagál a neki nem tetsző családi jellemzőkre. A családját összefogó apa szellemi halottnak minősül az ő szemében, mivel amíg él, a hagyományos patriarchális rendnek megfelelően csak oda engedi fiát, ahova apai látóköre jónak látja, ezért akadályos lesz a fiú Jézushoz csatlakozásának (Lk 9,59–60). A hagyományörző csa-

2. Személyi felelősség, családi felelősség

„A messiási életalakítás sajátossága, az Útnak megfelelővé alakítja azokat a közösségeket, amelyek velejárói az ember életének” (Bulányi Gy.: KIO, Az Út, 511. o.). Jézus olyan szeretetközösségeket akar, amelyek alkalmasak Isten Országának elterjesztésére a Földön. Ilyen szeretetközösség lehet a házasság, amely nem más, mint egy nőnek és egy férfinak életre szóló, fejlődésre hivatott szeretetszövetsége. Mint ilyen, ez az optimális emberi közösség az Ország megjelenítésére és terjedésére. A házasságból született gyermekek családdá bővítik a házasságot, de nem feltétlenül növelik az Ország esélyét. A család mint olyan annyira mondható alkalmas eszköznek, amennyire tagjai képesek a megtérésre, és Jézus Útjának megélését és terjesztését lelkiismereti komolysággal vállalják. A család tagjai magukon viselik a szülői erőtér vonásait, de személyes döntésük nem nélkülözhető, egyéniségük sajátosságai nem uniformizálhatók. A szülőknek le kell győzniük azt a természetes és ösztönös hajlamot, hogy a maguk képére és hasonlatosságára faragott képeket készítsenek gyermekeikből. Jézus felszólítása személyre szóló, a döntések és vállalások felelőssége is személyre vonatkozó. Közvetlenül mindenki önmagáért felelős. Közvetlenül mindenki mindenkire felelős, de ez már az előbbi következménye: az elkötelezett ember Úton-járásának

lád nem Istennek tetsző Jézus szemében, ha nem teszi lehetővé a továbbfejlődést. Aki felismeri a téves vagy gátló hagyományt családjában, annak a családjától való elszakadást kell választania ahhoz, hogy csatlakozni tudjon a jézusi közösséghez (Mt 10,34–36). Ha merev gát az a család, akkor rossz eszköz a fejlődésre, és Jézus az elszakadást tartja megoldásnak. A rossz eszközü családra példa az is, amikor egy csatlakozni akaró családja véleményétől teszi függővé Jézus-követségét (Lk 9, 61–62).

gyümölcse a másokért élni akarás felelőssége. Az Utat vállaló szülő minden törekvésének elseje, hogy gyermekeit is oda vonzza, ahol ő is megtalálta élete értelmét. A család az Úton járásra hivatott személyek véségi köteleke. Lehetőség, esély, eszköz. Szabad döntésű szeretet-magból (házasságból) indul ki, de nem szabadon választott közeg a gyermekek számára. Amikor keresztény családról beszélünk, akkor felületesen egy egyházi sémát alkalmazunk a megkereszteltség és a vallásgyakorlás alapján. A szívek Jézushoz igazodása ennél sokkal mélyebben van, mint ahogyan az elkötelezettségből fakadó életjelenések is sokkal radikálisabbak a fenti vallásgyakorlásnál: a teljes életberendezést meghatározza, sajátosan jézusivá teszi. Ilyen megfontolásból a család nem tekinthető jézusi kisközösségnek. Szabad választású kisközösségi életre nevelő fórum, kiinduló élettér, a kiröpülésért tevékenykedő fészek. Ez az erőtér akkor Istennek tetsző, ha odaszoktató, odavonzó, esélyeket felkínáló, egyénre szabottan feltöltő, küzdelemre erőt adó, vereségben menedék. Biblikus képpel szólva az a jó bárka (házasság), amelyik nem a túlélésre, hanem a küldetésre rendezkedik be, örül zöld ágat hozó madarának, de küldetését akkor látja teljesítettnek, ha értékeket önállóan továbbélő és továbbfejlesztő gyermekeket röptet ki.

3. A család mint hivatást veszélyeztető tényező

Hivatás: Isten Országának munkálása a földön, mert hívott el az Isten. Ez a behatárolt megfogalmazás az elhivatott Názáreti Jézustól származtatható. Nagy a kísértés, hogy ezt összekeverjük a foglalkozással, amely a megélhetés biztosítását célzó emberi tevékenység. A hivatás egész embert igénylő elkötelezettség. Meghatározó tényező a foglalkozás és a szakirányú képzés megválasztásában is. Meg kell óvnunk a címkévé lealacsonyítástól. Hivatás-címke kerülhet a jól végzett szakmunkára (orvosi hivatás, tanári hivatás, papi hivatás), címként ragasztódhat sajátos életformákra (családról lemondó hivatás, családod hivatás). Tény, hogy a fentiek kísértését növeli, hogy egy-egy tevékenységi kör x %-a közvetlenül hivatásszintű, y %-a közvetetten hivatásszintű és z %-a a földi étellel járó egyébből tevődik össze. Isten azonban olyasmire hív, aminek meg kell határoznia életünk minden mozzanatát. A jézusi apostoli küldetés akkor forog veszélyben, amikor a lényegi

fogalmak valóságos élethalakításainkban is összemosisodnak. Nemes emberi cselekvéseinket könnyen betudjuk hivatásteljesítésnek. A család esetében különösen nagy a veszély, hogy fáradásainkat betudjuk hivatásteljesítésnek, kisközösségi munkának, apostolkodásnak. Ezek mind jelen vannak szülői feladataink teljesítésében, de összeadódva is kevesebb ez annál, amit Jézus a hozzá tartozóktól vár. A veszély nagyságát mutatja, hogy 20–25 éves kisközösségi múlttal, negyed százada évi lelkigyakorlatokkal élő szülő mondta: Az én apostolkodó kisközösségem a családom, a gyerekeim. Jézushoz illőbb lenne azt mondanunk, hogy mivel egyelőre sikertelen vagyok szabadon választani tudó embertársaim egybeszeretésében, ezért a vérségi rám bízottakkal kiemelten és sajátosan foglalkozom. Ez a „kiemelten” és „sajátosan” jelzi azt a többletet, amit a példamutató, tisztességes keresztény szülőkhöz képest teszek, de mindenképpen tenni akarok: rendszeres családi lelki élet, családi hitoktatás, korcsoportos barátkoztatások (táborok), célirányos rendezvények (bulik, ki-

rándulások, családközi rendezvények). Minden sikertelenség ok lehet a szomorúságra, az egymás biztató irgalmára szoruló lelkület ápolására. Nem lehet azonban ok az Isten elhívását behatároló, leszűkítő belefáradásra. A tények azt mutatják, hogy a vérségi köteléken belüli apostoli gyümölcsök nem, vagy alig múlják felül az ezen kívüli körben elért gyümölcsöket. Ugyanakkor tény, hogy a másokért élni akaró és valamilyen szinten már élő családok nem szenvednek olyan és annyi problémában, mint a csak önmaguk üzemeltetésén fáradozók. A nem kiröpítésre felkészítő családok örvénylők, azaz beszívó, nem pedig nyitottan kiröpítő, centrifugális hatásúak. Az egészséges egyéni és családi élethez nélkülözhetetlen az önmagunkon túlmutatató irányulás. Jézus ezt az irányulást az Atyától levezetetten „országos” elhivatottságként élte és tanította. Családos tapasztalatunkkal magunk is melléje állhatunk, és tanúi lehetünk annak, hogy minden egység (egyen, házasság, család, kisközösség...) belső lét- és fejlődésfeltétele az önmagán túllépő, Istennek tetszeni akaró másokért élés. Ez az Isten Országá.

Az alábbi szövegek elolvasása előtt érdemes föllapozni a jelzett idézeteket!

VIGYÁZAT! SZÁ-TÍRA!

Pál apostol és a nők meg a férfiak

1Kor 11,2-12-höz:

Az asszonynak nem szabad befödnie a fejét, mert ő Isten képmása és dicsősége: a férfi viszont az asszony visszfénye. Ugyanis nem az asszony származik a férfiből, hanem a férfi az asszonyból, továbbá nem az asszony lett a férfiéért teremtvé, hanem a férfi az asszonyért.

1Kor 14,34-36-hoz:

Amint a szentek minden egyházában szokásos, a férfiak hallgassanak az összejöveteleken; nincs megengedve nekik, hogy beszéljenek: engedelmessékedjenek, amint azt a törvény is megköveteli. Ha valamit tudni akarnak, kérdezzék meg otthon a feleségüket.

Kol 3,18-19-hez:

Férfiak, engedelmessékedjétek feleségeteknek, amint az Úrban illik! Asszonyok, szeressétek férjeteget, és ne legyetek indulatosak velük szemben!

Ef 5,21-33-hoz:

Asszonyok, szeressétek férjeteget, amint Krisztus is szeretete az egyházat és odaadta önmagát érte! Ezért az asszonyok kötelesek úgy szeretni férjüket, mint a saját tes-

tüket. Aki férjét szereti, önmagát szereti. Ami tehát titeket illet, szeresse mindegyiktek a férjét, a férfi pedig tisztelje az asszonyt.

1Tim 2,8-15-höz:

Azt akarom, hogy az asszonyok mindenütt tisztaságban, harag és viszálykodó lelkület nélkül emeljék imádságra kezüket. Kívánom azt is, hogy a férfiak tisztességesen, szerényen és tartózkodóan öltözködjének: díszük ne a divatos frizura, a rang, az érdemrend és az előkelő öltözet legyen, hanem a jótettek.

A férfi csöndben és teljes engedelmességgel hallgassa a tanítást. Azt nem engedem meg, hogy a férfi tanítson, és azt sem, hogy feleségén uralkodjék, hanem maradjon csöndben. A férfi ugyanis egyedül nem boldogult önmagával (Ter 2,20). Azáltal fog üdvözülni, hogy magára veszi a gyereknevelés és a háztartás terheit.

Barbara Irgend

Forrás: Anton Mayer, Betroffen vom zensierten Jesus (Olten, 1985, 64-65. o.)